

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

9. SINIF

Ünite : 2. Din ve İslam

2. İnsanın Doğası ve Din

■ ÖNCEKİ DERSİMİZDE NELER VARDI?

1. Dinin Tanımı ve Kaynağı - 2
 - Hz. Adem'den (a.s.) Hz. Muhammed'e (s.a.v.) Kadar Din Kavramı
 - Farklı Bilim Dallarına Göre Din Tanımları

■ NELER ÖĞRENECEĞİZ?

2. İnsanın Doğası ve Din

■ 2. İnsanın Doğası ve Din

- İnsanın yeme, içme, giyinme gibi maddi ihtiyaçlarının yanında ruhunun da bir takım manevi ihtiyaçları vardır.
- İnanmak, güvenmek, sığınmak, sevmek, sevilmek, gibi özellikler doğuştan var olan ve insanoğlunun doğasında bulunan manevi ihtiyaçlarıdır.
- İnsanların yaratılıştan gelen bu ihtiyaçlarına **fitri** özellikler de denir.

- İnsanın zaman zaman karşılaştığı sıkıntılar, dertler, üzüntü ve kederler onu ruhen bunaltabilir.
- Bu gibi durumlarda insan kendisini duyacak, kendisine güç verecek yüce bir varlığa sığınmak ve ondan destek almak ister.

- İnsanın dünyada sahipsiz olmadığını bilmesi ona manevi olarak moral ve güç verir.
- Bu nedenle insan her zaman ve her yerde yüce, kudretli ve ulu bir varlığa sığınma, ona güvenme ve ondan yardım dileme ihtiyacı hissetmiştir.

- İnsanın maddi ve manevi yönü, ruhu ve bedeni ile bir bütündür.
- İnsanın huzurlu ve dengeli yaşaması, hem ruhun hem de bedenin ihtiyaçlarının dengeli bir şekilde karşılanmasıyla mümkün olur.
- İhtiyaçların bir yönünü ihmal etmek insanın mutsuz olmasına neden olur.

- İnsanın manevi ihtiyaçlarından biri de inanma gereksinimidir.
- Tarihte bireysel olarak inanmayan insanların olduğu görülse de dinsiz bir topluma rastlanmamıştır.
- Bu nedenle din tarihin her döneminde toplumların ayrılmaz bir parçası olmuştur.
- Bu da din duygusunun doğuştan geldiğini göstermektedir.

- Bütün bu ihtiyaçları karşısında insanoğluna en büyük desteği Yüce Allah vermiştir.
- Bunu da peygamberleri aracılığıyla göndermiş olduğu vahyi ile yapmıştır.

الله

- Din, Allah'ın (c.c.) kullarına sunmuş olduğu büyük bir nimetidir.
- Din, inanma ihtiyacının yanında insanın güvenme, ümit etme, huzur bulma gibi manevi gereksinimlerini karşılayan en önemli kurumdur.

Rabbimiz buyuruyor ki;

"İnsanın başına bir sıkıntı gelince,
Rabbine yönelerek ona yalvarır..."
(Zümer suresi, 8. ayet.)

- Tevhid dini olan İslam, insanın temel özellikleriyle uyumlu din yani fitrat dinidir.
- İslam'a göre din duygusu doğuştandır.
- Fıtrat kavramı insanın doğuştan yüce bir yaratıcıya inanacak şekilde yaratıldığını göstermektedir.

• Fıtrat

Yüce Allah'ın, tüm varlıkları kendi varlığını ve birliğini tanıyabilme gücü ve yeteneği ile yaratmasıdır. İnsanın yaratılışında bulunan ve hayati anlamlandırma çabalarına yön veren, çalışmakla elde edilemeyen ve inanmayı da içeren, insanın doğuştan getirdiği yetenektir.

Din ve İnsan

• Din, insanın aklına ve kalbine hitap ederek inanma duygusunu doğru bir biçimde eğitir.

• Din insanın sevgi, şefkat, merhamet, kardeşlik gibi duygularını geliştirir.

• Din, sabırsızlık, öfke, cimrilik gibi duyguların kontrol altına alınmasını sağlar.

• Din, insanın Rabbiyle olan bağlarını kuvvetlendirir. Bu sayede insan Rabbine güvenir, onun emir ve tavsiyelerine uyar.

• İnsan, dinin yönlendirmesiyle kendisini kötülüklerden sakındırır.

• İnsan, din sayesinde güzel tutum ve davranışlarda bulunmaya gayret eder.

- İslam inancına göre bütün insanlar, Allah (c.c.) tarafından gönderilen tevhid dininin esaslarını kavrayıp benimseyecek ve hayatlarına uygulayabilecek yeterlilikte yaratılmışlardır.
- Kur'an-ı Kerim'de insanın bu kapasitesine işaret edilerek insanın fıtrata uygun davranması gerektiği belirtilmiştir.

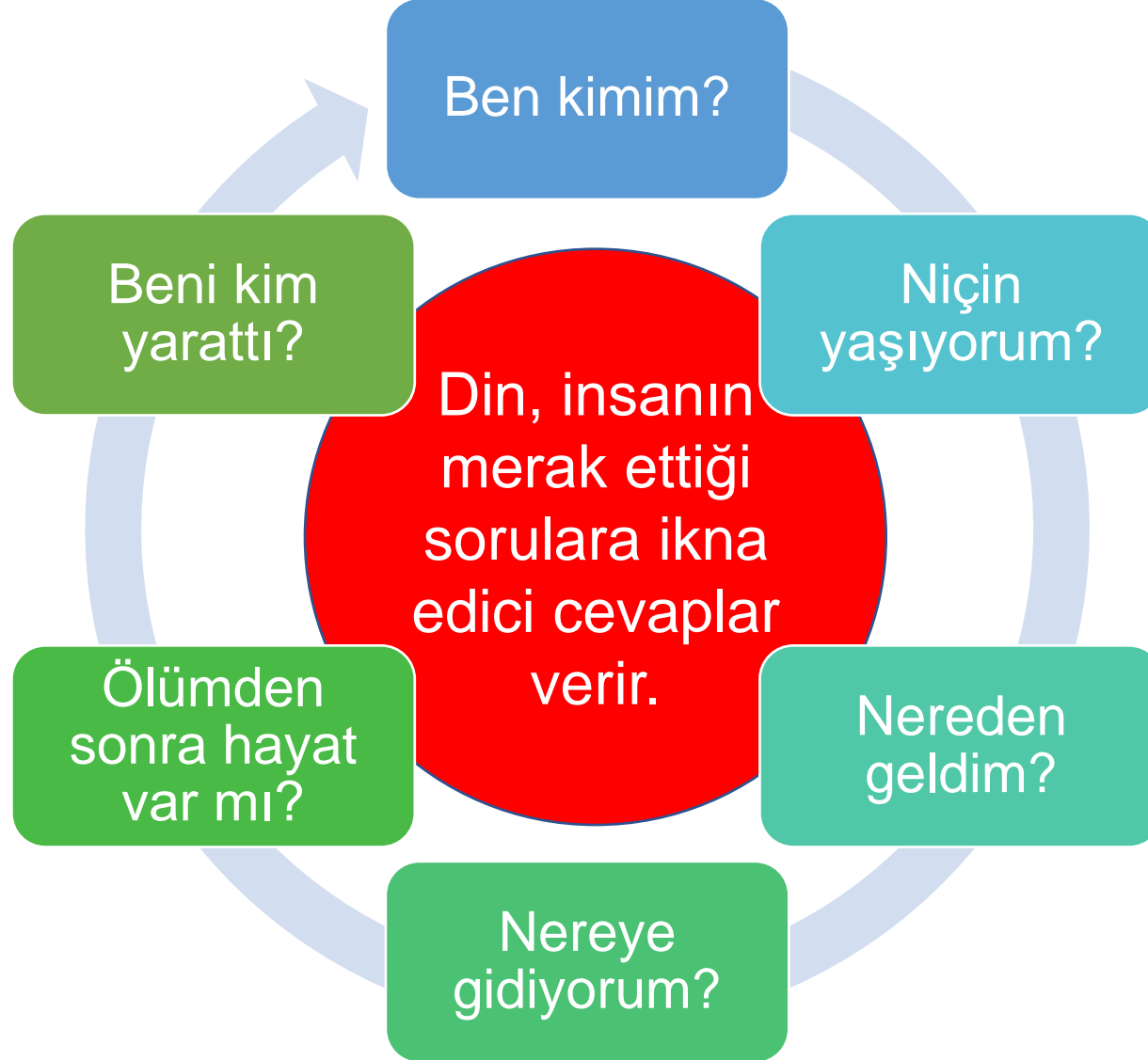
Rabbimiz buyuruyor ki:

“(Resulüm!) Sen yüzünü hanif olarak dine, Allah insanları hangi fitrat üzere yaratmış ise ona çevir. Allah'ın yaratışında değişme yoktur. İşte dosdoğru din budur; fakat insanların çoğu bilmezler.” (Rum suresi, 30. ayet.)

- İnsanın doğuştan gelen inanma ve din ihtiyacı, onu Yüce Allah'ı tanıma arayışına iter.
- Her insan Rabbin tanımak, O'na yönelmek, O'na teslim olmak, ebedi bir mutluluk içinde yaşamayı istemek gibi eğilimlerle yaratılmıştır.
- İslam insanın anlam arayışına ışık tutar ve sorularına cevap verir.

- İnanç esasları hem akli hem de ruhu ikna edici şekilde sade ve anlaşılırdır.
- Allah'ın insanlardan yapmalarını istediği ibadetler, uymalarını istediği emir ve yasakları da kolay ve uygulanabilir bir özelliktedir.

- Kur'an-ı Kerim'de İslam dininin doğallığını ve saflığını ifade eden kavramlardan biri de haniflik kavramıdır.
- **Haniflik;** Allah'ın başlangıçtan itibaren insanlara bildirdiği, insanın tabiatına en uygun olan **tevhid dinini** ifade eder.
- Kur'an-ı Kerim'de haniflikle birlikte en çok adı geçen peygamber Hz. İbrahim'dir.

• **Hanif**

Kelime olarak yanlıştan, çarpıklıktan doğruya, yönelmek demektir.

Dini terim olarak batıldan yüz çevirip yalnızca bir olan Allah'a yönelen, doğruya ve hakka bağlanan, gerçeğe dönen kişi demektir.

Rabbimiz buyuruyor ki:

"İbrahim ne Yahudi ne de Hıristiyandı. Fakat o, hanif (Allah'ı bir tanıyan, hakka yönelen) bir Müslümandı. Allah'a ortak koşanlardan da değildi." (Al-i İmran suresi, 67. ayet.)

İnancımız bizi güçlü tutar. En yüce makama sığınmanın güvenini yaşarız.

Dinin toplumsal kuralları, toplumsal huzur ve barışı sağlar. Adil ve dengeli bir toplumsal yapı içinde kendimizi gerçekleştiririz.

Rabbimizi tanır, yaratılış amacımızı kavrarız. Rabbimize yönelir, O'nun rızasını kazandıracak güzel işler, salih ameller işleriz.

Güçlü bir ahlaki yapımız olur. Hak, ödev ve sorumluluklarımızı bilir bunlara uygun davranırız.

**Allah'ın fıtrat dini
İslam sayesinde:**

Yüce Allah'ın buyruğu olan din:

•İnsanlara yön verir, onları iyi ve faydalı şeyler yapmaya yöneltir.

•Hayatı düzenleyen bir nizam, kanun ve ahlak bütünü olduğundan toplumsal işleyişin her alanını düzenleyerek huzuru sağlar.

•Dinin ortaya koyduğu ahlak çok güçlü ve etkilidir.

Bu ahlakın etkili olmasının sebebi o dini benimseyen kişiyi içten kuşatıcı olmasıdır.

İnsan

•İnsanın kendisini aşan yüce bir kudrete gönülden bağlanması kendisini daha güçlü ve güvenli hissetmesini sağlar.

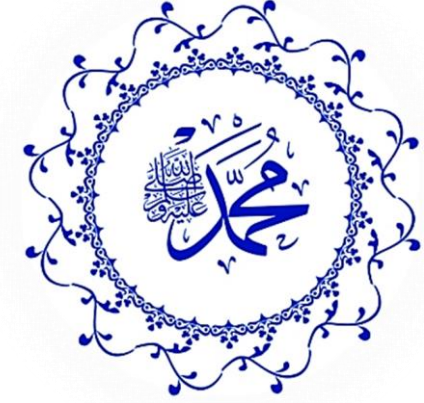
•Bunun için insan dua, niyaz, iltica ile o yüce varlığa yalvarıp sığınır.

•Dindeki ahiret inancı bir yandan kişinin sorumluluk bilincini yükseltirken diğer yandan onu ahlaki bakımdan daha özenli ve dikkatli davranmaya sevk eder.

Peygamberimiz buyuruyor ki:

"Yatağına girip yatmak istediğin zaman şu duayı oku. Eğer o gece ölürsen, fıtrat dini (İslam) üzere ölmüş olursun:

'Allah'ım! Kendimi sana teslim ettim. İşimi sana havale ettim. Azabından korkup, sevabını umup sırtımı sana dayadım. Senden (azabından) korunmanın ve güvende olmanın tek yolu, ancak sana (rahmetine) sığınmaktır. İndirdiğin kitabına ve gönderdiğin Nebi'ye inandım.'" (Buhari, Deavat, 6.)

■ NELER ÖĞRENDİK?

2. İnsanın Doğası ve Din

İnsanın doğuştan gelen maddi özelliklerinin yanında manevi özellikleri ve ihtiyaçları da vardır. İslam dini, insanın doğuştan gelen yani fitratında olan özelliklerine en uygun dindir. Ayrıca İslam dini insanın manevi ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılar.

■ NELER ANLADIK?

1. Bir insanın gerçek anlamda mutlu olabilmesi için hangi ihtiyaçlarının karşılanması gerekir?
2. İnsanın fıtrati yani doğuştan gelen özellikleri ile din arasındaki ilişkiyi açıklayınız.
3. Haniflik kavramını açıklayınız.
4. "...Bilesiniz ki kalpler ancak Allah'ı anmakla huzur bulur."
(Rad suresi, 28. ayet) ayetini insanın bireysel hayatındaki yeri ve önemi açısından açıklayınız.

■ BİR SONRA Kİ DERSİMİZDE NELER VAR?

3. İman ve İslam İlişkisi

Hazırlayan: Mehmet Zeki GÜLER